

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Yatağında Yalnız mısın?

ESKİ JAPON OZANLARINDAN
AŞK VE ÖZLEM ŞİRLERİ

CELÂL ÜSTER'in Türkçesiyle

Yatağında Yalnız mısın?

**Eski Japon Ozanlarından
Aşk ve Özlem Şiirleri**

Celâl Üster'in Türkçesiyle

Okuyan Us Yayın
Erotik Us 02

Yatağında Yalnız mısın?
Eski Japon Ozanlarından Aşk ve Özlem şiirleri

ISBN: 975-8420-48-8
I. Baskı: İstanbul, Temmuz 2002

Dizi Editörü: Celâl Üster
Grafik tasarım: 2 Tasarım / Mehmet Ulusel
Kapak tasarımı: Mehmet Ulusel
Kapak resmi: Hişikava Morofusa, *Okuyan Kadın*, 17. yüzyıl sonu.
Film, baskı ve cilt: Mas Matbaacılık A.Ş.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

© Okuyan Us Yayın
Kalıpçı Sokak Uzal Apt. 152/6 Teşvikiye 80200 İstanbul
Telefon: (0212) 232 5373, 232 5379 Faks: (0212) 231 5220

okuyanus@okuyanus.com.tr
www.okuyanus.com.tr

Öndeyiş	5
Prens Otsu	9
İçikava Hanım	9
Prences Yoza	11
Takayasu Oşima	13
Otomo Sakanoe Hanım	15
Otomo Yakamoçi	17
Mansey	19
Kasa İratsume	21
Yukon Hanım	23
Arivara Narihira	25
Ono Komaçi	27
Ki Tomonori	31
Fucivara Tokihira	33
İse Hanım	35
Sey Şonagon	37
Kiyohara Fukayabu	39
Oşikoçi Mitsune	41
Ki Tsurayuki	43
Onakatomi Yoşinobu	45
Mibu Tadamine	47
İzumi Şikibu	48
Murasaki Şikibu	51
Saygyo	53
Horikava Hanım	55
Cakuren	57
Fucivara Teyka	59
Koho Keniçi	61
Kyogoku Tamekane	63
İkyu Socun	65
Ryokan	67
Yosano Akiko	68
Adı Sanı Bilinmeyen Ozanlardan	71
Geyşa Şarkıları	79

Öndeyiş

Ariake ya da “sabaha karşı solup yiten ay”, eski Japon saraylarında “aşk”la ilişkilendirilen bir imgeydi. Aşk yorgunu iki sevgili, bildirdi ki, gündeğümü yaklaşırken ay batı tepelerine yol aldığında, çok geçmeden ayrılmak zorunda kalacaklar. Erkek, alacakaranlıkta kalkıp, el yordamıyla yelpazesini aranırken; kadın, giysilerini giydirir, elleriyle saçlarını tarar, kapıya kadar uğurlardı sevdiğini. Solgun ay, gökyüzünde son bir kez dolanıp, yerle göğün bitiştiği yerde gözden yiterken, kadın odasına döner; sevgilisinin, göndereceğini bildiği şiirini beklerdi. Şiir, çiçeğe durmuş incecik bir dalla bezeli, özenle katlanmış bir kâğıtla geldiğinde, her sözcüğü usulcacık okur; sevgilisinin kurduğu imgelerin yüreğine düşürdüğü sözlerle dokuduğu yanıtını dizelere dökerdi.

Şiir, sık sık ya da açıktan açığa buluşmalarının hoş görülmediği bir dönemde, sevgililer arasında vazgeçilmez bir iletişim biçimiydi. Bu kitaba aldığımız şiirlerden de anlaşılacağı gibi, eski Japon şiirinde ayrılık izleği ağır basıyordu. O kadar ki, günümüz okuru, bu şiirleri okurken, Japon sevgililerin ayrılıklarının birlikteliklerinden çok daha uzun sürdüğü sanısına kapılabilir. Gerçekten de, Japon ozanlar, aşkın keyif ve hazlarını dolaysızca dile getiren anlatımlardan çok, “aşk özlemi”nin hüznlerini vurgulayan bir şiir söylemini yeğlemişlerdir.

Japonya’da Heyan döneminin (794-1192) saray çevrelerinde, şiir, gündelik hayatın ayrılmaz bir parçasına dönüşmüş; doğumlardan gömme törenlerine kadar en yoğun özel anlar şiirle onurlandırılmıştır. İlk yazın çıkılan kır gezintileri doğaya övgüleri esinlendirmiş; hem saraylarda, hem de evlerde yer alan geleneksel paravaneler, şiirlerle resimlerin lirik buluşmalarına sahne olmuştur. Kuşkusuz, aşkın en yetkin dili şiirdir. Bu dönemde,

nerdeyse tüm saray aşklarının doğuşu, kök salışı ve solup gidişine şiir tanıklık etmiştir.

7. yüzyılda yaşamış soylu bir kadın şairin, Prenses Yoza'nın şiirinin son dizesi, bu kitaba adını verdi: *Gece-ler ayaza çekiyor, / ciğerime işliyor soğuk. / Gittin gideli perişanım. / Merak bu ya, / yatağında yalnız mısın?*

7. yüzyıldan 19. yüzyıl sonlarına uzanan çok geniş bir zaman yelpazesinde, soyluların, Zen rahiplerinin, gizemcilerin, geyşaların ve adı sanı bilinmeyen ozanların şiirlerinden derleyip çevirdiğim bu güldestede aşka düşenlerin hüznü, özlemi ve yalnızlığıyla örülmüş dizeler okuyacaksınız. Aşkın kendisi kadar yapmacıksız ve doğal şiirlerle, duyarlı, kırılgan, inceden bir erotizmin düş yollarına düşeceksiniz: *Düşümde, bir kılıç / saplandı etime. / Demek / yakında kavuşuyoruz.*

音

潤

Prens Otsu

663-687 yılları arasında yaşadığı bilinen soylu bir şair.

İçikava Hanım

Yalnızca 7 yüzyılda yaşadığı ve saray çevresinden olduğu biliniyor.

Prens Otsu'nun İçikava Hanım'a gönderdiği dizeler

Dağ yamacına
çiğ yağdı dün gece.
Yolunu beklerken
iliğime kadar ıslandım
dağ yamacında çiğden.

9

Prens Otsu'nun dizelerine, İçikava Hanım'ın yanıtı

Demek ıslandın
yolumu beklerken.
Ah, dağ yamacına
yağan çiğ
ben olaydım keşke.

寒

Prenses Yoza

Japon edebiyatının ilk şiir antolojisi *Manyoşu*'da (On Bin Yaprak Derlemesi) yer alan ilk şairlerden. İmparatorluk sarayından bir soylu. 706 yılında ölmüş.

Geceler ayaza çekiyor,
ciğerime işliyor soğuk.
Gittin gideli, perişanım.
Merak bu ya,
yatağında yalnız mısın?

烏

Takayasu Oşima

7 yzylda yaşamış. *Manyoşu*'da yer alan birkaç şiiriyle tanınıyor

Yüreğim paramparça,
karasevdanın yollarındayım;
bir de řu turnaların
ıssız çığlığı olmasa
nasıl dayanırım bu acıya?

驚

Otomo Sakano Hanım

8. yüzyılda yaşamış. *Manyoşu*'nun en iyi kadın ozanlarından biri. Antolojide 84 şiiri var

Hep 'Gelirim' der,
sonra da gelmezdin.
Bu kez 'Gelmem' dedin,
oturdum bekliyorum. | |
Demek seni çözüyorum.

Önünden bulut geçen
yeşil dağ gibi
gülümseyip durma.
Aşkımızı ele vereceksin.

15

Saho ırmağının orada
su kıyısında büyüyen
çalıları kesme sakın;
bırak göğeri boy atsın,
bahar sökün ettiğinde
gizlenecek bir yerimiz olsun.

抱

Otomo Yakamoçi

716-785 yılları arasında yaşamış. *Manyoşu*'nun en önemli şair ve derleyicilerinden; antolojide 500 kadar şiiri yer alıyor. Büyük bir aşk şairi.

Akşam karanlığı inince,
kaldırıp kapının mandalını
sessizce beklemeye başlarım,
düşlere dalıp gittiğim zaman
beni kollarına alan kadını.

Yapayalnızım,
gözüm yaşlı, yüreğim yaralı;
kırlara vuruyorum kendimi,
biraz olsun avunayım diye
ağustosböceklerinin türküleriyle.

Mansey

8. yüzyılda yaşadığı biliniyor. *Manyoşu* şairlerinden. Otomo Yakamochi'nin yakın dostu. Saraydaki yüksek görevini bırakıp Buda rahibi olmuş.

Şu kısacık ömrümü
bir şeye benzetecek olsam,
tıpkı o tekne gibi derdim,
sabah limandan geçip giden
ardında hiçbir iz bırakmadan.

刀

Kasa Iratsume

Şiirleri, Japon şiirinin ilk büyük antolojisi *Manyoşu*'da yer alan bir 8. yüzyıl ozanı. Antolojiyi derleyen Otomo Yakamoçi'nin aşk şiirleri gönderdiği on dört kadından biri. O da Yakamoçi'ye yanıt olarak yirmi dokuz şiir göndermiş ve bunlar antolojiye girmiş. Yakamoçi hiç de sadık bir sevgili değilmiş; ama Iratsume'nin intikamını zaman almış: Kasa Hanım diye de tanınan Iratsume, kendinden sonraki birçok ozanı etkilemiş, şiirleri çok daha kalıcı olmuş.

Düşümde, bir kılıç
saplandı etime.
Demek
yakında kavuşuyoruz.

詐

Yukon Hanım

9. yüzyılda yaşamış saraylı bir şair

Unutuldum diye
yakındığım yok.
Benim ah etmem,
yalan yeminlerinden.

花

Arivara Narihira

825-880 yılları arasında yaşamış. İmparator Heizei ve Prenses Ito'nun oğlu Prens Abo'nun beşinci oğlu. Sonradan kardeşleriyle birlikte soyluluğu elinden alınmış. Çok yakışıklı olduğu söylenir. Japon edebiyatının klasik çağı sayılan Heyan döneminin (794-1185) önemli şairlerinden. *Rokkasen* denen "altı şiir ustası"ndan biri. *Ise'nin Öyküsü* adlı klasik yapıtın önde gelen kahramanlarından.

Ay o eski ay mı?
O eski ilkyaz mı ilkyaz,
bir zamanlar çiçeğe duran?
Benim gövdem değil mi bu,
vaktiyle sana sırlarını açan?

Ey, değerbilir dostlarım,
n'olur hor görmeyin beni,
yelkensiz teknelere döndüm
içime çöken acısıyla aşkın.

枝

Ono Komaçi

9. yüzyılda yaşamış. "Altı şiir ustası" arasındaki tek kadın ozan. Aşkın verdiği sevinç ve hazdan çok, ayrılık acısı gibi kederli konuların işlendiği Heyan döneminin ünlü şairlerinden. Gerçek hayatıyla ilgili pek fazla bir bilgi yok. Yalnızca, güzelliği ve tutkusu dillere destan bir soylu olduğu biliniyor. Klasik No tiyatrosunda, Komaçi'nin hayatından kaynaklanan söylencelere dayalı birçok oyun var.

Kayanın oradaki
çamın da anıları olmalı.
Bin yıl sonra
gör bak, nasıl
yerlere eğilir dalları.

27

Uykumda sevgilimi
gördüm görelî,
yumdum gözlerimi,
düşlere bağladım
bütün umutlarımı.

Gecenin aykaranlığında
koynumda yoksun ya,
hasretinle uyanıverdim:
Yüreğim yangın yeri,
memelerim yanardağ.

Bitimsiz karanlık gecelerde
sonsuz özlerim sevdiğimi.
Uyku tutmaz, kora keser gövdem,
tutkunun parlayan yalımları
yakıp dağlar umarsız yüreğimi.

Tam aklımdan geçiyordun ki,
gül yüzünü gördüm birden.
Meğer dalıp gitmişim bilmeden.
Bileydim düş gördüğümü,
hiç uyanır mıydım uyurken?

Teslim bayrağını çekeyim,
bu mu hep söylemek istediğin?
Aylak bir rüzgâra mı kapılayım
çırpınan suları gibi ırmağın?

Düş mü görüyorum,
yoksa gerçek mi bu aşk?
Nerden bilebilirim ki,
hem var hem yokken
düş ve gerçek?

Yüreğim, sürüklenip giden
teknene bindi bineli,
tek bir gün geçmedi
dondurucu dalgalarla
baştan ayağa ıslanmadığım.

Bağışladığın armağanlar,
yüreğimde birer karabasan;
belki unutabilirdim
seni bir an,
onları bağışlamamış olsan.

Urbamın yenlerine
dökülen gözyaşlarım,
bataklığa yağaduran
bahar yağmuru kadar suskun.
Nasıl duysun ki yavuklum!

Yeryüzüne yağan
yağmuru seyrederken,
sarıp soluyor yüreğim
ilkyaz çiçeklerinin
yitip giden renkleriyle.

Ki Tomonori

Kuzeni şair Ki Tsurayuki'yle birlikte, 905'te yayımlanan *Kokin-řu*'nun (Eski ve Yeni Çağlar Derlemesi) derleyicilerinden. *Sancurokkasen* denen "otuz altı şiir ustası"ndan biri. Orta düzeyde bürokratik görevlerde bulunmuş. 906 yılında ölmüş.

Irmak boylarında,
sumercimekleri nasıl büyür
suya sezdirmeden usulca,
sevdam öyle büyür
sana sezdirmeden sessizce.

咲

Fucivara Tokihira

871-909 yılları arasında yaşamış. Saraylı bir şair. İmparator Uda'nın, Fucivara ailesinin yönetimdeki egemenliğine son vermeye yönelik çabalarını engellemiş ve oldukça etkili *sadaicin* (sol yan bakanlığı) makamını elde etmiş.

Kırlangıçlar döndü döneli,
kızıoğlankız bir çiçek
başını usulca öne eğer;
kimbilir kimi çekti gönlü,
güz son demini sürerken?

鏡

Ise Hanım

873-938 yılları arasında yaşadığı sanılıyor. *Kokin-şu*'nun ve Heyan döneminin seçkin kadın şairlerinden. İmparator Uda'nın eşi Onşi'nin nedimeliğini yapmış. Şiirleriyle sarayda saygı görmüş. "Otuz altı şiir ustası"ndan biri.

Artık düşlerimde bile
görmemeliyim seni.
Aynaya her bakışımda
daha çok utanıyorum
gördüğüm yüzden.

泣

Sey Şonagon

10. yüzyılda yaşadığı biliniyor.

Terk edilmek
alinyazım,
anlıyorum.
Anlamayan,
gözyaşlarım.

雲

Kiyohara Fukayabu

Saray ambarlarında yazmanlık görevinde bulunmuş bir ozan. Ömrü kısa olmuş; 900'de doğmuş, 930'da ölmüş.

Gün ağardı ağaracak,
akşam oyalanıyor hâlâ.
Mevsim, yağmur mevsimi.
Ay, hangi bulutun
bağrında konaklar şimdi?

花

Oşikoçi Mitsune

10. yüzyıl yaşamış. Tsurayuki, Tadamine ve daha başka saray şairleriyle aynı edebiyat çevresinden. Çeşitli antolojilerde 193 şiiri yer alıyor.

Haykırır dağ başından geyik,
tepeden tırnağa kösnül.
Eşinir sonsuz kırlarda,
azgın, yabanıl ve esrik.
Kızhanımlar çiçeğe durur.

苦

Ki Tsurayuki

Bir 10. yüzyıl ozanı. Konulara göre düzenlenmiş 20 bölüm içinde 1111 şiirin yer aldığı *Kokin-şu*'nun derleyicisi. Heian döneminin en önemli şairlerinden. *Kokin-şu*'nun önsözünde, mevsimlerin geçişi ya da bir ay-nada kırılmış saçların görünmesinin verdiği hüznün şiirin asıl malzemesi olduğunu yazarak, şiirdeki yeni duyarlılığı özetlemiş. "Şiir, yürekte başlar" sözü, Japon edebiyatının en ünlü açıklamaları arasında. Tosa eyaletinden başkent Kyoto'ya gidişini anlattığı *Tosa Günlüğü* ile düzyazı alanına da yenilikler getirmiş. *Tosa Günlüğü*'nün, hayku ustası Matsuo Başı'nın esin kaynaklarından biri olduğu söylenir.

Şafakla gitmene
diyeceğim yok.
İçime oturan,
gece yarısı
ayrılman.

43

●

Şu çiçeği yurt edinen,
bir çiğ tanesi değil,
benim yaşlı yüreğim.
Her esintisiyle meltemin
tiril tiril titreyen.

林

Onakatomi Yoşinobu

10. yüzyılda yaşadığı biliniyor.

Yaprakların dökülmediği
çam ormanında, geyik,
sonbaharın geldiğini
kendi sesinin sesinden anlar.

恋

Mibu Tadamine

10. yüzyıl ozanlarından. *Kokin-şu* derleyicilerinden biri. *Yugen* (dolaylı yoldan dile getirilen estetik duygu) düşüncesini Japon şiirine getiren şair olarak tanınıyor.

İrmak yosunları kapılıp akıntıya
nasıl kökünden sökülüp sürüklenirse,
öyle kapıldım sürükleniyorum
nazlı bir güzelin dümen suyunda,
kapıldım kasırgalarına gidiyorum.

Sevecen güz rüzgârları
bir koto'nun yankılarını taşıyor
ta uzaklarda çalınan.
Nedense o mırıldanan sözler,
boş yere sevdiğimi hatırlatır.

47

Dağ başındaki evimde,
güz saltanatını sürerken,
saatlerin en yalnızı.
Döşegimde uykusuz yatarken,
yürek dağlayan bir geyik çığlığı.

İzumi Şikibu

970-1030 arasında yaşamış. Bir toprak beyinin kızı. Heyan sarayında, eski bir imparatoriçenin nedimeliğinde bulunmuş. Ünlü güncesinde, saray hayatını ve aşklarını anlatır. Sevgilileri arasında en az iki prensin de bulunduğu söylenir. Otuz altı yaşında ikinci kez evlendikten sonra saraydan ayrılmış.

Nereye böyle
pür telâş?
Nereye gitsen
görüp göreceğin
aynı Ay bu gece!

48

Sesinin sesini
özlüyorum.
Gözümün önündeki
yüz
hiçbir şey demiyor bana.

Şimdi
bir kez görsem seni,
bin kez
özlerim,
gözümde tütersin.

Her dem geldiđin yol
alacakaranlıkta
yitip giderken gözden,
gözüme tek görünen
şu örümcek ağı
hüznün dokusunu ören.

Aklıma düşmeyegör,
bataklığın ateşböcekleri
uçuşur bedenimi terk eden
ruhun kuyumları gibi,
dinmek bilmeyen özleme yenik.

Gözlerimde bulutlar,
yürüyüp gittiğın yola
bakakalmışım;
ansızın
Ay doğmasın mı!

音

Murasaki Şikibu

978-1014 yılları arasında yaşamış. Birçoklarıncı geleneksel Japon edebiyatının en büyük yapıtı ve dünya edebiyatındaki ilk roman örneği sayılan *Genci Monogatori*'nin (Genci'nin Öyküsü) büyük bir bölümünde, Prens Genci'nin aşklarını ve hayatına giren kadınları ayrıntılı bir biçimde anlatmış; kahramanının iç dünyasını, erkeklerde rastlanmayan bir incelikle ele almıştır. Saray çevresinden olan Şikibu'nun gerçek adı bilinmiyor; Murasaki lâkabını, romanının kadın kahramanının adından aldığı sanılıyor. Hayatıyla ilgili başlıca bilgi kaynağı, 1007-1010 yılları arasında tuttuğu günce.

Bir ses duymayayım,
yoksa o mu gelen
demeye kalmadan
Ay bulutlara saklanır,
gece yarısını geçerken.

靜

Saygyo

1118-1190 arasında yaşamış. Geleneksel Japon şiiri *tanka*'nın en büyük ustalarından bir Budacı rahip. Ülke başkentinin Kamakura'ya taşındığı Kamakura döneminde (1192-1333) hazırlanmış olan *Şin kokinşu*'da (Eski ve Yeni Çağlar Yeni Derlemesi) yer alan önemli ozanlardan biri. Hayatı ve yapıtları öykülere, oyunlara, kukla oyunlarına konu olmuş. Önceleri babası gibi asker olduysa da, ülkenin iç savaşa sürüklenmesinin ardından rahipliği benimsemiş. En tanınmış yapıtları arasında, şiir derlemesi *Sankaşu* ile kendi şiirlerini birbiriyle yarıştırdığı *Mimosu-sogava utaavase* (Mimosusu Irmağında Şiir Yarışması). Şiirleriyle, sonraki dönemlerde pek çok ozanı, bu arada hayku ustası Matsuo Başıo'yu da etkilemiş.

Gün ağarmış, yapraklar
derin bir sessizliğe bürünmüş,
yelkenleri suya indirmiş rüzgâr,
gece bitimi iki sevgili sanki,
söz tükenmiş, aşk sütliman.

惑

Horikava Hanım

12. yüzyılda yaşamış bir ozan.

Hep sevecek mi beni?
Yüreğini okuyamıyorum ki!
Bu sabah kafam karışık,
siyah saçlarım gibi
darmadağınık.

幽

Cakuren

Şiirleri *Şin Kokin-şu*'da yer alan Budacı bir rahip. 1139-1202 yılları arasında yaşamış.

Tanımlara sığmayan
acı koyu bir renk güzeli,
de ki, adı yalnızlık:
Şu kara dağların üzerine,
güzdür, çöker alacakaranlık.

顏

Fucivara Teyka

1162-1241 yılları arasında yaşamış. 9. yüzyıldan 12. yüzyıla kadar Japonya'nın yönetimine egemen olan Fucivara ailesinden bir şair.

Döşëğimde birbaşıma,
yüzü gözümün önünde:
Beline inen saçları
bakışlarımda,
saçının yumuşaklığı
avuçlarımda.

天

Koho Kenniçi

1241-1316 arasında yaşamış. İmparator Go Saga'nın oğlu. Kyoto kentindeki Zen şairlerinden oluşan Gozan (Beş Dağ) topluluğunun üyelerinden. Çeşitli saray antolojilerine katkıda bulunmuş. Japon edebiyatının en büyük Zen şairlerinden Muso Soseki'nin hocası.

Uzun, soğuk gecelerde
yüreğin nereye gider
diye sorarsan eğer:
Gökyüzünde yitip giden
turnaların izini sürer.

暗

Kyogoku Tamekane (1254-1332)

1254-1332 yılları arasında, Kamakura kentindeki askerî feodal yönetimin çöktüğü dönemde yaşamış. Yoğunluk peşinde bir şiirin savunucusu olmuş. Şiirleri, ilk saray antolojisi *Manyoşu*'ya alınmış. Su Tung-po ve öteki Çinli Zen şairlerinin okulundan sayılır.

Yüreğimi kaplayan acı
sözcüklere döküldü mü,
yurt edinir tek mil gövde mi.
Artık tepeden tırnağa yastır,
öfkenin yerini hü zün alır.

溫
酒

Ikyu Socun

1394-1481 yılları arasında yaşamış. Japon edebiyatının en büyük şairlerinden ve Zen ustalarından biri. Kyoto'daki Budacı eğitim merkezi Daitokuci'nin başöğretmenliğine atandıktan dokuz gün sonra görevi bırakmış; ikiyüzlülükle suçladığı rahipleri, kendisinin sık sık gittiği genelev ve meyhanelerde tartışmaya çağırmış. Yetmiş yaşındayken, kendisinden kırk yaş küçük kör bir şarkıcıya vurulmuş; kadını tapınağa getirerek Budacı çevreleri şaşkına çevirmiş. İçtenlikle kaleme aldığı erotik şiirleriyle ve şakuhaçi (bambu flüt) müziğindeki devrimci besteleriyle ünlü. "Kızıl İplik" (ya da erotik) diye bilinen Zen okulunun kurucusu. Aynı zamanda, ülkenin en büyük hat sanatı ustalarından sayılıyor.

Sevdiğimin gömüsü nergis kokar

Geceyarısı, düşümde,
yüzünü görür ah ederim,
aşk evindeki o eski günler
burnumda tüter.
Göğeri çiçeğe duran
bir erik ağacıydın,
ballı nergisler açardı
arasında bacaklarının.

65

Düş bahçesinin şarkısı

Dölyatağın bir düş bahçesi,
uzanmış küçük çiçek ıtırli erkekliğiyle,
bir şarkı tutturmuş, ırmağını yudumluyor,
-günbatımı, ayışığı- şarkımız sürüyor.

薰

Ryokan

1758-1831 yılları arasında yaşamış. Japonya'daki Zen Budacı mezheplerin en büyüğü Soto'ya bağlı bir rahip. Gerçek bir Zen ustası olmasına karşın, hiçbir zaman bir tapınağın başında bulunmamış. Honşu adasında, "kar ülkesi" denen Niigata ilinde dilenerek yaşamış. Koca Budala anlamına gelen Zen adı Daygu'yu benimsemiş. Aynı zamanda, ünlü bir hattat. Doğaçlama şiirleri ve hat sanatı yapıtlarını parayla satmamış, hep birilerine armağan etmiş. Yaşlılığında âşık olduğu genç bir rahibe-ye aşk şiirleri yazmış. Hayatının son günlerini, bir Şinto tapınağında kâpıcılık yaparak geçirmiş.

Çekip giderken bu dünyadan
sana ne armağan alsam
giderayak gönlün olsun diye?
Gökçe çiçeklerini mi ilkyazın,
yaz boyu öten guguk kuşlarını mı,
sarı yapraklarını mı sonbaharın?

67

Bir rüya mıydı tüm olup biten?
Hani şu geçip giden günler,
bir serap mıydı tekmili birden?
Tüm gece kulağım güz yağmurunda,
kirpiğim kirpiğime değmeden.

Yosano Akiko

1878-1942 yıllarında arasında yaşamış. Geleneksel kalıpları kıran, alışılmamış üslûptaki şiirleriyle ünlü. Ama romanları, denemeleri, masalları, çevirileri ve özyaşamöyküsüyle verimli bir yazar aynı zamanda. İlk ve en ünlü şiir kitabı *Midaregami*'de (Karışık Saçlar) erotik aşkın tutkuları ve yürek kırıgınlarını işlemiş. *Yume no Hana* (Düş Çiçekleri) ve *Natsu yori aki e* (Yazdan Güzeye), daha sonraki önemli şiir kitapları. Japon edebiyatının başyapıtlarından *Genci'nin Öyküsü*'nü çağdaş Japoncaya çevirmiş. Japonya'nın yayılmacı politikalarına karşı nerdeyse tek başına bırakarak açmış. Hayatı boyunca, ülkesindeki kadın hakları hareketinin ön saflarında savaşım vermiş. Kimilerine göre, Japonya'nın ilk feministi.

Kim korkar feleğin sillesinden,
şan şöhret kimin umurunda!
Tek bir söz söylemeden,
göz göze, el ele,
aşkın aşkına düşmüşüz.

Memelerimi ellerine al,
kaldır peçesini gizlerin,
bağrımda ıtırılı ve kızıl
binbir gül göğersin.

Doyumsuz g zellihte
adsız bir su kıyısında
yalnız geçti d n gece.
Yazın hoyrat  afağında,
kırlar ıssız alabildiğine.

Sular d k nd kten sonra,
g zelim sevgilime,
mor fistanımı verdim
   mesin diye.
Al bastı g l y z ne.

Hızla geçiyor ilkbahar,
her  ey yitip gidiyor.
Dokunu larıyla ne zaman
memelerimi acıtsan
inim inim inliyorum.

悦

Adı Sanı Bilinmeyen Ozanlardan

Çıplak kırlarından güzün,
ötüşür cırcırböcekleri:
“Bekleriz! Bekleriz!”
Çıkar seslenirim ben de:
“Kimi? Beni mi? Beni mi?”

Bu sevda
hayalifenere
döndürdü beni.
Ah, hayalinin
feneri olaydım
keşke.

71

Bir pusula göndersem,
“Ay aklımı çeliyor,
gece büyüleyici” desem,
“Gel” dedim sanacaksın,
“Gelme” dememişken!

眼

Öyle bakma bana,
Sazlara dolanan çimenden
Daha sevecen -
Gülümseme bana öyle,
Kimse anlamasın.

Aşkımı yanıtsız bırakan sen,
sakın unutmayasın:
Dağ bile yankısıyla
yanıt verdi
gözlerimden akan yaşlara.

Değil mi ki, geceleri
siyah bir pars gibi
düşlerime giriyorsun,
anlaşıldı, bu aşk beni
öldürsün istiyorsun.

Guguk kuşu
ötüyor!
Yaz süsenleri,
gözlerimi
aşka açıyor.

Nerdeyse
kanacağım
güzel sözlerine,
şu dünya
yalan dünya
olmasa.

Meraktan çatlıyordum;
sen mi varaydın benim yanıma,
ben mi geleydim senin oraya?
Sonunda, Ay'ın yüzü kızardı;
kapımı örtmeden uyumuşum.

74

Dorukların alacakaranlığından
ağustosböceklerini duyduğunda,
dağların karaltılarına bakar,
artık akşam iniyor sanırsın:
geceyi dinlersin şarkılarında.

Senle ben,
iki yaprağıyız çam ağacının;
bir gün kuruyup dökülse de
hiç ayrılmayan birbirinden.

Doruklardaki yuvalarında
ağustosböcekleri ötedursun,
akşam devşirir karanlığını.
Ne bir gelen, ne bir giden
Yalnız rüzgâr seslenen.

Yapraklar alacaya çalarken,
güzdür, Ay birbaşına bekler;
geyiğin keskin çığlığıyla, birden,
tekmil hüznler geri döner,
başlar kederli saatler yeniden.

Göğün engin eriminde
buzlar nasıl erirse
hiç fark edilmeden,
katı yüreğin öyle erisin
benim için.

Sabahın ilk ışıkları
belli belirsiz titreşirken,
hiç ses çıkarmadan
mintanını giydiriyorum
yaslara bürünerek.

Mevsimler geçerken
hüznün filizlerinden
ne bir giz, ne bir iz.
Bu ıssız güz gecelerinde
onulmaz yaslar içindeyiz.

Rüzgârla savrulan dalgalar,
arpıp kıyılara, çamların
köklerini açığa çıkarırken,
korkarım, çabucak ele verecek
aşkımı hıçkırıklarım.

76

Bir daha hiç göremeyeceğim
bir sevgilinin özlemiyle,
Tama Koyu kumsalına
yaydım giysilerimi,
umarsız, yapayalnız bir gece.

Ateşine yandım, cancağzım,
burnumda tüttün, dayanamadım,
kalktım seni görmeye geldim.
Bahar yağmuru dindi mi,
gök mü delindi, nereden bileyim?

Sevgilimin evinin
önünden geçerken,
hiç konuşmasa da olur.
Yeter ki lütfetsin,
gözlerini göstersin.

De ki, yolculuğa çıktın,
deniz kıyısında konakladın
ve sis bastırdı ansızın.
Bil ki, inleyip ah ederken
kopan nefestir ciğerimden.

酒

Geyşa Şarkıları

Ne zaman *sake* koyacak olsam
sevdiğim delikanlının kadehine,
kiraz çiçeği gibi kızarıyorum hemen
daha kadehi dudağına götürmeden.

Dün gece bir düş gördüm,
meğer yeniden kavuşmuşuz.
Sevinçle gözlerimi açtım,
boş yere seni arandım,
iki gözüm iki çeşme.

79

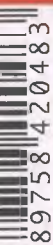
Az önceki sevişmeler,
çubuğumun ateşi gibi,
yavaşça köreldi gitti,
yalnız külü kaldı geriye.

Geceleyin tek başına,
gözyaşından bir döşekte;
sanki ıssız bir deryada,
terk edilmiş bir tekne.

Erotizm bedeninin şiiriyse, şiir neden dilin erotizmi olmasın? Bu güldesteyi, 7. yüzyıldan 19. yüzyıla uzanan bir zaman yelpazesinde, aşk kırgınlıklarını, tensel tutkularını, sevdiklerine duydukları özlemi dilin erotizmiyle dizelere dökmüş Japon ozanlarına ayırdık. Anlık duygulanımları yansıtan bu şiirlerin ozanları arasında soylular da var, geyşalar da; Zen rahipleri de, adı sanı bilinmeyenler de.

Bu kitap, adımı, Prenses Yoza'nın bir dizesinden aldı:
*Geceler ayaza çekiyor
ciğerime işliyor soğuk.
Gittin gideli perişanım.
Merak bu ya
yatağında yalnız mısın?*

89758 420483

Okuyan us

EROTİK US 02

ISBN: 975-8420-48-8